

Kontuak argi eta garbi

Jakin-ek ez du sekreturik bere abonatuentzat. Ez lehen eta ez orain. Behin eta berriz, mahain gainean jarri izan ditugu kontuak. Kristalezko etxea nahi genuke *Jakin*.

Argitasun-ahalegin honetan, urrats bat gehiago egin nahi dugu orain. Gure kostuen eta salmenten historiari errepaso bat ematen diogu. Eta prezioak lekuko, konklusio batetara itisten gara: *Jakin* merkea da, nerkeena berau da. Handikeriarik gabe, baina harrotasun sanoz, egin nahi dugu konstatazio hauxe, berau bait da gure kultur politikaren frogetako bat.

Gaur egun, *Jakin* batekin konpara daitekeen euskal liburua, orrialdeko bi eta lau pezeta artean dabil salmentan (sarri, gureak adinako textu-masarik ez duelarik ere). *Jakin-en* orrialdea, urterik garestiengan ere, ez da pezeta eta erditik pasa, bigarren taulan ikus daitekeenez.

Kontu-emate honetan, bi taula aurkezten ditugu.

Lehenbizikoak harpidetza-sariaren eboluzioa erakutsi nahi du, eta horixe soilik. 25 urtetan, 10 pezetatik 350 pezetara pasa da alearen salneurria. Bada alderik, noski. Ez da salneurria bakarrik aldatu, ordea. Kostu-prezioaren igoera ere argi dago bigarren taulan. Kostu-prezioak inposatu du, jakina, salmenta-prezioa. Zenbaki bat inprimatzea 3.737,50 kostatzen bazitzaigun 1956an, 1980an 377.422 pta. kostatzen zaigu, gainerako gastuak aparte. Ikuspegi honetatik, salneurriak berak ez du muntarik. Inportantea, eta esanguratsua, hemen, kostuaren eta salneurriaren arteko konparaketa da.

HARPIDETZA URTEZ URTE

Urteak	Zenbakiak	Harpidetza-saria	
		Alea	Urtekoa
1956-1959	2-10	10	—
1960	11-13	12	—
1961	14-15	17	50
1964-1965	16-20	20	60
1966	21-22	25	75
1966-1969	23-35	25	100
1977	1-4	175	500
1978	5-8	250	800
1979	9-12	275	900
1980	13-16	300	1000
1981	17-21	350	1100

Ohar pare bat, iruzkin gisa: lehen zenbakiaren preziorik ezin jakin izan dugu, aldizkariak berak ez bait dakar deus ere. 1961ean tipografiaz agertu arte, aldizkariak ez du jartzen urteko harpidetzaren preziorik. Halere, badakigu 1959ko harpidetza 30 pezeta kostatzen zela. Atzerriko abonamenduaren prezioa ere ez da beti agertzen, sel zenbakitan bakarrik baizik.

KOSTUA

Urteak	Zenbakiak	Orrialdeko kostua	Orrialdeko kobrantza
1957	3	0,058	0,056
1961	15	0,103	0,193
1964	17	0,116	0,208
1968	30	0,240	0,367
1977	1	1,246	0,919
1978	5	1,055	1,470
1979	9	1,068	1,406
1980	13	0,966	1,562

Taula honetan garbi ikusten da aldizkaria zer kostatzen zaigun, hots, zer kostatzen zaion Zuzendaritzari (kostua) eta zer kostatzen zaion abonatuari (kobrantza). Orrialdearen prezioa kalkulatu dugu, horixe delakoan erlazpiderik konparaerazena eta fidagarriena.

Kostuak kalkulatzeko, inprimategiko gastuak eta gastu orokorrak, biak hartu ditugu kontutan, baina ez Zuzendaritzaren eta Idazkaritzaren kapituiiak. Harpidedunaren ordainketa-prezlotik kalkulatu dugu kobrantza, ez edozein erosiek ordaintzen duenetik.

Azterketarako aukeratu ditugun urte hauek Jakin-en historia osoa adierazi nah! dute. Izan ere, aldizkariaren tirada zein prezioa, nabarmenki aldatu direneko urteak dira. Urte bakoitzaren barruan zenbakirik arruntena erabili dugu.

Bigarren taula honen bidez, egun argitan gelditzen da *Jakin* taldearen kultur politika harpidedunari begita. Kultur zerbitzu gisa ulertzen dugu *Jakin*. Azpimarra ditzagun, bukatu aurretik, kultut zetbitzu horren hiru puntu:

1. *Jakin* ez da negozio. Ez da eta ez du izan nahi. Tarte eskasegia dago zenbaki bakoitzaren kostu-prezioaren eta salneurriaren artean. Egin kontu, gainera, kostu-prezio hori Zuzendaritzak eta Idazkaritzak kobratu beharko luketena (eta kobratzen ez dutena) barruan sartzeke osatua dagoela. Nekez aberas daiteke inor, horren irabazi gutxiko negozio batekin. Zer egin? Badakigu zer: prezioa igo. Merke —merkeegi— gabiltzana badakigu, prezio «teknikoak» dextente altuago behatko lukeela. Baina, guretzako, euskal kulturaren soluzioa ez doa hortik, eta *Jakin-en* orain arteko prezio-politikari eutsi nahi diogu, kosta ala kosta, abonatuaren eta irakurlearen faboretan.

2. Izan ere, abonatua da gure sostengua. Harpidedunetatik bizi da *Jakin*. Ez du beste edo bestelako diru-ituririk. Inoiz mezenas bat edo beste izan ditugu (eta haief eskerrak bizi izan gara); baina gaur ez. Egun, abonatuak urtearen hasieran aurreratzen diguten ordain-sariarekin ateratzen ditugu urteko lau zenbakiak.

3. Aldizkaria posible egiten duena, berriz diogu, harpideduna da bere diru-laguntzaz, eta *Jakin* taldea bere sakrifizioz.

Aldizkari baten martxan hiru aldi edo interbentzio-modu bereiz ditza-kegu: idazlea, aparatoa eta abonatua. *Jakin-*ea** kasuan (eta beste zenbaite-*nean* berdintsu), hiruretan sakrifikatuen erdikoa da, aparatoko jendea. Azkenean, honen sakrifizioak posibleztatzen du aldizkariaren superbizitza. Sakrifizioak, gure kasuan, gauza bat esan nahi du batez ere: dohan lanegitea. Hutsaren truke makina bat jendek eman du ordurik *Jakin-en* 25 urte hauetan. Izen-lerrokada luzea litzateke, aipatzen hasiz gero. Egungo egunean ere harrelaxe jarraitzen dugu *Jakin-en*, horrelaxe bait dago *orain-dik* euskarazko kulturgintza.